

Stratejik Planlama Bilinç Düzeyi Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Stratejik Planlama Bilinç Düzeyi Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31173>

Özet

Stratejik Planlama Bilinç Düzeyi Tutum Ölçeği, Hakan Çetin tarafından 2012 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, eğitim kurumlarında görev yapan personelin stratejik planlama süreçlerine yönelik bilinç düzeylerini ve bu süreçlere karşı geliştirdikleri tutumları kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle Türkiye'deki kamu yönetiminde stratejik yönetim uygulamalarıyla bağlantılı olan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu sonrası dönemde, eğitim kurumlarındaki planlama farkındalığını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, 4 alt boyut ve toplam 17 maddeden oluşmaktadır.

Bu araç, stratejik planlamanın sadece yasal bir zorunluluk olarak algılanıp algılanmadığını değil, aynı zamanda uygulayıcıların bu sürece olan inancı ve etkin rol oynama algılarına da analiz etmektedir. Ölçek, 5'li Likert tipi ölçek formatında geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Stratejik Planlama, Tutum Ölçeği, Eğitim Yönetimi, Bilinç Düzeyi, 5018 Sayılı Kanun, Kamu Yönetimi, Likert Ölçeği

Yazarlar

Hakan ÇETİN

Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim kurumlarında görevli personelin stratejik planlama kavramına, yasal dayanaklarına ve uygulama süreçlerine ilişkin sahip oldukları bilgi düzeyini, tutumlarını ve inançlarını belirlemektir. Bu tespitler, kurumların stratejik yönetim süreçlerinde karşılaşılan potansiyel sorunları anlamak ve planlama kültürünü geliştirmek için kritik veriler sağlamaktadır.

Ölçek, yöneticilerin ve çalışanların stratejik planlamanın gerekliliğine ve başarısına ne ölçüde inandıklarını, ayrıca bu süreçte kendilerine biçtikleri rolün etkinliğini değerlendirmeyi hedefler. Böylece, planların sadece evrak üzerinde kalmasını önüne geçilmesi için gereken kültürel ve algusal engeller tespit edilebilmektedir.

Yapı

Stratejik Planlama Bilinç Düzeyi Tutum Ölçeği, katılımcıların stratejik planlamaya yönelik genel tutumunu ölçmek üzere tasarlanmış çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Ölçek, 4 ana alt boyuttan

oluşturmakta ve toplam 17 madde içermektedir. Bu alt boyutlar, planlamaya yönelik bilişsel ve duygusal tepkileri kapsamaktadır.

Ölçeğin alt boyutları şunlardır:

Stratejik Planlama Hakkında Bilgi: Katılımcıların stratejik planlamanın yasal çerçevesi (özellikle 5018 sayılı Kanun) hakkındaki yeterlilik algılarının ölçer.

Stratejik Planlama Hakkında Olumsuz Tutum: Stratejik planların uygulanabilirliğine veya gerekliliğine dair şüpheci ve olumsuz bakış açıları (örneğin, "kayıt üzerinde kalacak bir belge" inancını) belirler.

Stratejik Planlama İnancı: Planlama sürecinin başarıya olacağına ve özellikle Okul Gelişim Yönetim Ekibi gibi yerel aktörlerin etkinliğine olan güveni ölçer.

Stratejik Planlamada Etkin Rol: Uygulama sürecinde merkezi veya üst düzey yöneticilerin (Milli Eğitim Müdürü gibi) rolünün ne kadar etkin algılandığını değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Stratejik planlama bilinç düzeyine yönelik tutum veri toplama aracı için gerçekleştirilen Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) analizi değeri 0,78 olarak tespit edilmiştir. Stratejik yönetim uygulamasının sorunlarına ilişkin ölçme veri toplama aracının KMO değeri ise 0,97 gibi yüksek bir değerde bulunmuştur. Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, KMO değerinin 1'e yaklaşması, veri setinin faktör analizi için uygun ve anlamlı olduğunu göstermektedir.

Yapı geçerliğinin bir diğer önemli göstergesi olan Bartlett's Test of Sphericity analizi sonuçları, birinci ve ikinci veri toplama araçları için sırasıyla 9671,064 ve 53191,313 olarak belirlenmiştir. Her iki test sonucu da $P=0,000$ önem düzeyinde anlamlı bulunmuştur, bu da maddeler arasındaki korelasyon matrisinin birim matris olmadığı ve faktör analizinin yapılmasının uygun olduğunu sonucunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını ve güvenirlik katsayısını hesaplamak için en yaygın kullanılan yöntem olan Cronbach's Alpha iç güvenirlik katsayısı hesaplama yöntemi kullanılmıştır. Likert tipi ölçeklerin temel varsayımı, her bir maddenin tek bir tutumu ölçtüğü yönündedir.

Bu bağlamda, geliştirilen ölçeğin iç tutarlılığını detaylıca incelemek ve güvenilirliğine dair ek kanıtlar sunabilmek için, faktör analizi sonrasında nihai halini alan ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alpha değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı

tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermekte ve ölçeğin güvenilirliğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, başlangıçta hazırlanan madde havuzundan faktör analizi yoluyla elenerek son halini almıştır. Faktör analizi, ölçeğin kavramsal olarak belirlenen 4 alt boyutu (Bilgi, Olumsuz Tutum, Zanaat, Etkin Rol) destekleyip desteklemediğini kontrol etmek amacıyla kullanılmıştır. KMO ve Bartlett test sonuçlarının anlamlı çıkması, veri setinin faktörleştirme için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermiştir.

Faktör analizi sonucunda, ölçek 4 alt boyutta toplanan 17 madde ile nihai yapıya kavuşmuştur. Bu yapı, stratejik planlamaya yönelik tutumun tek bir genel bilinç düzeyi yerine, birden fazla özgül boyutta değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Araç

Test Tipi: Geliştirme (Tutum Ölçeği)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme

Language Available: Türkçe

Population Group: Eğitim Kurumları Personeli (Yönetici ve Öğretmenler)

Age Group: Yetişkin

Population Details: Çalınma, Denizli ilindeki eğitim kurumlarında stratejik planlama süreçlerine dahil olan personeller üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Anket yöntemi kullanılarak veri toplanmış ve elde edilen veriler üzerinde KMO, Bartlett Testi ve Cronbach Alpha gibi istatistiksel analizler uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Tutum, Stratejik Yönetim, KMO Analizi, Cronbach Alpha, Eğitim Kurumları, Bartlett Testi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
(Çal??man?n Yap?ld??? Kurum)

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2012 (Doktora tezinin tamamlanma tarihi)

??zinler ve Ücret: Ölçek bir akademik tez çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmittir. Kullan?m izinleri ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Hakan ÇET?N ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?: tez.yok.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: stratejik-planlama-bilinc-duzeyi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çetin, H. (2012). *E?itim kurumlar?nda stratejik planlama bilinç düzeyi ve stratejik yönetimde kar??la??lan sorunlar: Denizli ilinde bir ara?tırma* (Doktora tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

Ta?p?nar, M. (1999). *Çok De?i?kenli ?statistiksel Analiz: SPSS Uygulamal?*. Ankara: Seçkin Yay?nc?lk. (Geçerlik bölümünde referans verilen kaynak.)

Stratejik Planlama Bilinç Düzeyi Tutum Ölçeği Maddeleri

Ölçek 4 alt boyut ve 17 maddeden olu?maktadır. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum). A?a??da alt boyutlar ve örnek maddeler listelenmiştir:

Stratejik Planlama hakk?nda bilgi: 5018 say?l? kamu yönetim ve kontrol kanunu hakk?nda yeterli bilgiye sahibim

Stratejik Planlama hakk?nda olumsuz tutum: "Stratejik Plan" belgesi ka??t üzerinde kalacak bir belgedir

Stratejik planlama inanc?: Stratejik Planlaman?n uygulama sürecinde en etkin rol Okul geli?im yönetim ekibindedir

Stratejik Planlamada etkin rol: Stratejik Planlaman?n uygulama sürecinde en etkin rol ?l milli e?itim müdürünüdür.